

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
i systemu pieczy zastępczej
za rok 2024

Borne Sulinowo, marzec 2025

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), zgodnie z którym w terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizuje na terenie gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie.

I. Określenie zadań własnych gminy

Katalog zadań zawarty w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Do zadań gminy zgodnie z ustawą należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego;
3. praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
4. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
5. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
6. współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
8. sporządzanie sprawozdań z zakresu wspierania rodziny;
9. realizacja zadań wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.

II. Gminny Program Wspierania Rodziny

W oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Rada Miejska w Bornem Sulinowie w dniu 28 grudnia 2023 roku podjęła Uchwałę Nr LXIX/1045/2023 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Borne Sulinowo na lata 2024-2026.

Program ten jest realizowany m.in. przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, ale również przez przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Założeniem Programu jest wielopłaszczyznowe wsparcie dla rodzin oraz jej członków. Działania Programu mają przysłużyć się przede wszystkim odbudowaniu zaburzonych relacji w rodzinie oraz wspieraniu potencjału drzemiącego w każdej z rodzin. Ponadto, działania podjęte w celu realizacji zadań mają zapobiegać powstawaniu sytuacjom kryzysowym poprzez udzielanie wsparcia we wszystkich aspektach wymagających pomocy specjalistów. Ważnym jest uwzględnienie pozycji dziecka w Programie, a tym samym wzmocnienie systemu ochrony dzieci przed niedostosowaniem społecznym, wykluczeniem i marginalizacją poprzez szereg podejmowanych działań profilaktyczno-wychowawczych, w tym wspieranie uczniów wymagających szczególnej pomocy.

Program zakłada również dalsze rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny w zakresie wzmocnienia funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

Celem głównym Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin w gminie Borne Sulinowo.

Cel główny Programu może zostać osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych obejmujących:

1. Przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym oraz pomoc w rozwiązaniu już istniejących.
2. Tworzenie spójnego systemu wspierania dziecka i rodziny.
3. Zwiększanie kompetencji rodzicielskich w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
4. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodziny - pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin.
5. Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodzin.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borne Sulinowo na lata 2024-2026 zakłada również realizację innych ważnych zadań, które mogą się pojawić wraz ze zmieniającą się sytuacją społeczno-gospodarczą kraju, województwa lub gminy. Ogólnie sformułowanym celem jest dalsze rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu

funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny w zakresie wzmocnienia funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

III. Cele Programu osiągnięte w okresie sprawozdawczym

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borne Sulinowo na lata 2024-2026 zakłada osiągnięcie założonego w nim celu głównego oraz celów szczegółowych w perspektywie 3-letniej.

Realizacja założeń Programu, służąca osiągnięciu głównego celu – wspierania rodziny przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcyjności rodziny, to nie tylko reakcja pracowników i służb na sytuacje już występujących dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin, ale diagnozowanie potencjalnych możliwości ich wystąpienia w rodzinach przeżywających problemy wychowawcze, w szczególności wśród rodzin zwracających się o pomoc.

Szczególną rolę w rozpoznawaniu takich sytuacji mają pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej współpracujący z rodzinami. Niebagatelną rolę wypełnia też asystent rodziny, który współpracuje z rodzinami przeżywającymi trudności wychowawcze na ich wniosek (po dokonaniu przez pracownika oceny zasadności tej współpracy) lub bezpośrednio na wniosek pracownika socjalnego, za zgodą rodziców (w sytuacji, gdy ten oceni zasadność udzielenia wsparcia w formie asystentury rodziny).

Nie bez znaczenia pozostaje rola innych służb, zarówno współpracujących z Ośrodkiem w celu powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej, ale też tych, które w ramach swoich działań mogą i powinny zauważać sytuacje patologiczne występujące w rodzinnych, w których wychowywane są małoletnie dzieci, umieć diagnozować problemy wychowawcze występujące w rodzinie oraz informować Ośrodek Pomocy Społecznej o potrzebie podjęcia pracy z rodziną.

W 2024 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie wraz z innymi podmiotami kontynuował realizację działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról rodzicielskich i opiekuńczo-wychowawczych. Poniższa tabela zawiera informacje o sposobie realizacji celów szczegółowych, jakie założono w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Borne Sulinowo na lata 2024-2026.

Cel szczegółowy	Podjęte działania w roku sprawozdawczym	Wskaźniki ewaluacji	Dane liczbowe
Przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym oraz pomoc w rozwiązaniu już istniejących	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych wystąpieniem sytuacji kryzysowych oraz analiza przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem przyczyn ubiegania się o pomoc związanych z wychowywaniem dzieci	Ogółem 311 rodzin, w tym - 37 z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa - 46 z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych Monitoring rodzin prowadzony jest na bieżąco
	Współpraca rodziny z pracownikiem socjalnym i asystentem rodziny	Liczba osób objętych wsparciem asystenta rodziny	20 rodzin
	Wspieranie rodziców w wychowywaniu i edukacji dzieci oraz organizacji czasu wolnego	Liczba dzieci korzystających z placówki wsparcia dziennego	przeciętnie 14 dzieci
	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, organizacjami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych,	Liczba spotkań	działania realizowane są na bieżąco zarówno przez ops, jak i placówki oświatowe
	Wspieranie wszelkich form aktywności społecznej przyczyniających się do rozwijania prawidłowych postaw rodzinnych osób i rodzin wymagających wsparcia	Liczba organizowanych akcji na rzecz promowania rodziny	5, w tym Szkoła dla rodziców
	Realizacja działań i programów przyczyniających się do podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, promowanie rodziny w działaniach swoich instytucji	Liczba warsztatów, prelekcji, spotkań	17
	Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny	Liczba skierowanych wniosków	10 wniosków

Tworzenie spójnego systemu wspierania dziecka i rodziny	Koordynowanie działań różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny	Liczba spotkań, wystąpień	stała współpraca ze szkołami, kuratorami sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, policją
	Rozwijanie współpracy z instytucjami działającymi w sferze pomocy dziecku i rodzinie	Liczba spotkań	34
	Wdrożenie systemu działań profilaktyczno-interwencyjnych obejmujących całą rodzinę	Liczba programów Liczba posiedzeń GKRPA Liczba wniosków o przymusowe leczenie	0 22 7
	Realizacja działań ujętych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej	Liczba założonych „Niebieskich Kart” Liczba interwencji ze względu na stosowanie przemocy domowej	16(w tym 1 przez szkołę) 16
	Doskonalenie kadry działającej na rzecz rodziny	Liczba szkoleń z zakresu wspierania rodziny	10
	Powoływanie grup interdyscyplinarnych	Liczba odbytych w sprawie rodziny posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych	65
	Poszukiwanie rodzin wspierających, które mogą aktywnie udzielać pomocy w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających	Umieszczenie informacji o poszukiwaniu rodzin wspierających	strona BIP Ośrodka Pomocy Społecznej
	Rozwój placówki wsparcia dziennego poprzez zwiększanie zakresu działań na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba nowych działań w roku sprawozdawczym	kontynuacja działań opiekuńczo wychowawczych na rzecz dzieci, współpraca z rodzicami, podejmowanie przez pracowników socjalnych działań interwencyjnych w rodzinach
Zwiększanie kompetencji rodzicielskich w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Pomoc specjalistyczna dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy	Liczba osób korzystających z poradnictwa Liczba porad udzielanych przez specjalistów	126 330

Współpraca wszystkich instytucji w zakresie Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej	Liczba podmiotów udzielających wsparcia na terenie gminy Liczba skierowań na leczenie odwykowe	Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Służba zdrowia, Pomoc Społeczna, Policja, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, NGO, 1
Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba spotkań Zespołu Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	6 59
Organizowanie spotkań w szkołach przez specjalistów zajmujących się szeroko pojmowanym bezpieczeństwem, promowanie postaw prozdrowotnych	Liczba spotkań	29
Wsparcie asystenta, rodzin wspierających	Liczba rodzin, które zakończyły współpracę z asystentem ze względu na nabycie umiejętności samodzielnego funkcjonowania	5
Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności specjalistów działających na rzecz rodzin	Liczba szkoleń	8
Prowadzenie monitoringu sytuacji rodziny i dziecka po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Liczba monitoringów	3 rodziny - 9 monitoringów
Działalność placówki wsparcia dziennego	Liczba zajęć, wyjazdów, wyjść	placówka codziennie od poniedziałku do piątku organizuje czas wolny dla dzieci (szczegółowy opis pkt. VI sprawozdania)
Poszerzenie ofert zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Liczba zajęć pozalekcyjnych i liczba dzieci biorących udział w zajęciach	14 zajęć 140 uczniów

	Opłacanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba dzieci Kwota wydatkowana na koszty utrzymania dzieci w systemie pieczy zastępczej.	15 dzieci 102.218,92 zł
	Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego dla osób i rodzin	Liczba punktów poradnictwa specjalistycznego	4
	Karta Dużej Rodziny	Liczba wydanych kart	180
Zabezpieczanie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodziny - pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin	Wsparcie finansowe rodzin, przyznawanie i wypłata świadczeń	Liczba rodzin, świadczeń i kwota wydatkowana na świadczenia z:	
		pomocy społecznej,	311 rodzin - 1.032.726 zł
		świadczeń rodzinnych,	359 rodzin - 4.305.815 zł
		świadczeń z funduszu alimentacyjnego	44 rodziny - 396.884 zł
		innych (stypendia i zasiłki szkolne, dodatki mieszkaniowe)	130 rodzin - 332.057 zł dodatki mieszkaniowe
	Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach)	Liczba dzieci korzystająca z pomocy materialnej (w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych)	24 uczniów (174 stypendia) - 15.204,16 zł
	Dożywianie dzieci w szkołach	Liczba osób (dzieci) i rodzin korzystających ze wsparcia niepieniężnego	134 dzieci w formie posiłków
Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	Organizowanie kampanii, konferencji, seminariów promujących wartość rodziny	Liczba warsztatów, prelekcji, spotkań, konferencji organizowanych w szkole i innych jednostkach	5
	Organizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umocnieniu rodziny	Liczba opracowanych programów	3
	Organizowanie imprez okolicznościowych, wyjazdów, spotkań	Liczba imprez okolicznościowych	25
	Dystrybucja materiałów informacyjnych	Liczba wydanych materiałów	151

IV. Wzmocnienie funkcji i roli rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych

Rodzina jest wyjątkową wspólnotą, w której dokonuje się integralny rozwój człowieka. To w rodzinie człowiek przychodzi na świat, dorasta, rozwija się, kształtuje własną osobowość, formułuje swój system wartości i przystosowuje się do życia w społeczeństwie. W rodzinie dokonuje się proces przekazania dzieciom wartości kulturowych i wprowadzania ich w życie społeczne. Dzięki rodzinie uczymy się odróżniać dobro od zła, pokonywać strach, nabierać pewności siebie, odpowiedzialności, szczerości, dobroci i miłości, którą przekazują nam rodzice. Niekiedy funkcje rodziny są zaburzone, a problem pojawia się, gdy postawy i zachowania rodziny utrudniają poszczególnym jej członkom normalne funkcjonowanie i rozwój. Problemy, które doprowadzają do pogorszenia się stanu rodziny i powstania dysfunkcyjności mogą pochodzić zasadniczo z dwóch stron – z zewnątrz (czyli ze struktury społeczeństwa) oraz z wewnątrz (czyli z cech samej rodziny i jej poszczególnych członków).

Problemy „z zewnątrz” – czyli zjawiska makrostruktury społecznej, to między innymi:

- bezrobocie (zarówno przewlekły problem z brakiem pracy, jak i nagła utrata dotychczasowej pracy)
- kryzys gospodarczy państwa (dotykający wszystkich obywateli)
- niski poziom ekonomiczny społeczeństwa (w danym państwie)
- konflikty społeczne
- migracje

Do przyczyn „z wewnątrz” rodziny, czyli leżących w samym środowisku rodzinnym, można zaliczyć np.:

- brak umiejętności i przygotowania do opieki i wychowania dzieci,
- konflikty wewnątrz rodziny (np. między rodzicami lub rodzicem a dzieckiem),
- alkoholizm (jednego bądź obojga rodziców),
- uzależnienie narkotykowe,
- choroba psychiczna,
- ubóstwo materialne,
- przestępczość rodziców,
- rozbiecie rodziny – rozwód, rozstania,
- brak lub słaba więź emocjonalna,

- nieprzyjemna atmosfera w domu,
- postawy i cechy osobowości rodziców,
- zjawisko przemocy domowej.

Rodzina dysfunkcyjna wymaga wsparcia osób z zewnątrz, specjalistów, którzy będą wzmacniać rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji.

Przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie działa Punkt Konsultacyjny d.s. Przeciwdziałania Przemocy realizujący wsparcie psychologiczne. Konsultacje z psychologiem prowadzone są dwa razy w miesiącu. W roku 2025 mieszkańcy gminy skorzystali ze wsparcia w wymiarze 153 godzin terapeutycznych, średnio 14 godzin w miesiącu. Ze wsparcia psychologicznego skorzystało 7 mężczyzn i 34 kobiety, w przedziale wiekowym 17-80 lat.

Ponadto osoby/rodziny mają możliwość skorzystania z porad terapeuty ds. uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych.

Tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Szczecinku Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, jak również z terenu innych powiatów, na terenie których przebywają dzieci umieszczone w pieczy zastępczej z terenu gminy.

Pracownicy Ośrodka systematycznie monitorują rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Z rodzinami pracują pracownicy socjalni oraz asystent rodziny, udzielając im wsparcia w wypełnianiu funkcji rodzicielskich i rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, budowaniu prawidłowych relacji w rodzinie. Rodzinom wymagającym wsparcia z uwagi na niski status materialny udzielana jest pomoc w formie zasiłków okresowych, zasiłków stałych, zasiłków celowych, posiłków dla dzieci w stołówce szkolnej, czy też pomoc w formie produktów żywnościowych. Wypłacane są również świadczenia socjalne w ramach wsparcia dla rodzin: stypendia, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego czy jednorazowe świadczenie „Za życiem”. Rodziny korzystają również ze świadczenia wychowawczego 800+, rodzinnego kapitału opiekuńczego, dofinansowania pobytu w żłobku oraz programu Dobry Start 300+ wypłacanych przez ZUS. Na terenie gminy Borne Sulinowo realizowana jest również Karta Dużej Rodziny. W strukturach

Ośrodka funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek radość” z siedzibą przy ul. Szpitalnej 1.

IV. Asystent rodziny

Gmina Borne Sulinowo zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapewniała rodzinom przeżywającym trudności, wsparcie i pomoc asystenta rodziny.

Praca asystenta rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny. Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawy i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których zaliczyć można m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania rodzin i poza nimi, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego.

Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców czy opiekunów, właściwego prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego. Efektem pomocy powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać rolę rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację, po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki, powolnie posuwanie się do przodu.

Do warunków koniecznych w asystenturze należy nawiązanie relacji z rodziną, długofalowość pracy, dostosowanie stylu komunikacji i metod działania do faz procesu zmiany. Jeśli warunki organizacyjne pozwalają tylko na pracę kilkumiesięczną warto skupić się na najpilniejszych zdaniami rodziny sprawach, przywracających im socjalne bezpieczeństwo (dostęp do

świadczeń lub uzyskanie zatrudnienia, leczenie dzieci, uregulowanie zaległych spraw urzędowych, związanych z sytuacją mieszkaniową i rodzinną itd.). Najważniejsze jest bezpieczeństwo dzieci. Może być i tak, że czasem zachowania destrukcyjne rodziców zagrażają zdrowiu i życiu dzieci. Rodzic pracuje wtedy nad zmianą, gdy dziecko jest w pieczy zastępczej krótkoterminowej. Nie każda rodzina chce i potrafi skorzystać z tej formy wsparcia. Niemniej jednak asystentura winna być rozumiana, jako forma wsparcia a nie przymusu. Łącznie w roku asystenturą objęto 20 rodzin.

Asystent rodziny w sytuacji, kiedy zakończył pracę z rodziną i przekazywał rodzinę pod dalszą opiekę pracownika socjalnego, przekazywał również wszelkie informacje pozyskane w trakcie pracy z rodziną, mające istotny wpływ na funkcjonowanie rodziny w przyszłości.

Asystent realizujący plan pomocy rodzinie współpracował w szczególności z przedstawicielami:

1. placówek oświatowych,
2. Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bornem Sulinowie,
3. służby zdrowia (np. lekarze rodzinni, lekarz pediatra, pielęgniarki środowiskowe),
4. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku,
5. Komisarzatu Policji w Bornem Sulinowie,
6. placówek opiekuńczo –wychowawczych,
7. Sądu – kuratorzy zawodowi i społeczni.

Asystent rodziny pracuje z rodzinami wieloproblemowymi. Wymaga to od niego szerokiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji zadań oraz profesjonalizmu zachowań w trudnych okolicznościach.

W roku 2024 Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie zatrudniał 1 asystenta rodziny na umowę o pracę w ramach zadaniowego czasu pracy.

Model pracy z rodziną objętą asystenturą zakłada współpracę pracownika socjalnego i asystenta rodziny na każdym etapie pracy z rodziną. Współpraca ma charakter ciągły, poczynając od fazy planowania, konstruowania długoterminowych celów (w oparciu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2024

o narzędzie, jakim jest plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny), jak również poprzez pozostałe fazy: realizacją planu (radzenie sobie z napotkanymi przeszkodami, podejmowanie interwencji, dokonywanie koniecznych zmian w ustalaniu celów głównych i szczegółowych zawartych w kontraktach socjalnych i planach pracy, współpracę z partnerami w obszarze wspierania rodziny), a także w fazie monitorowania rodziny.

Pracownik socjalny w początkowym etapie współpracy służy asystentowi, zarówno posiadaną wiedzą teoretyczną, jak i swoim doświadczeniem w pracy z konkretną rodziną. Natomiast w etapach późniejszych współpraca polega na wymianie posiadanych informacji, często znacznie szerszych ze strony asystenta z uwagi na dużą częstotliwość kontaktów oraz zdobyte przez członków rodziny zaufanie. Jednak to pracownik socjalny podejmuje ostateczne decyzje w ważnych kwestiach dotyczących rodziny i wyznacza wspólne kierunki działań dla siebie i asystenta rodziny w zakresie realizacji działań, mających na celu wsparcie potrzebujących rodzin.

Współpraca pomiędzy pracownikami oparta jest na partnerstwie, rozwoju kompetencji, współpracy merytorycznej, rozwoju osobistym i rozwoju samoświadomości.

Asystenci rodziny zobowiązani są do doskonalenia kompetencji zawodowych w celu skuteczniejszego rozwiązywania problemów występujących we wspieranych rodzinach, poprzez udział w szkoleniach czy warsztatach.

W roku 2024 asystent rodziny uczestniczył w następujących szkoleniach:

L.p.	Organizator szkolenia/konferencji	Data szkolenia	Tematyka szkolenia/konferencji	Ilość osób
1.	KIER Profilaktyka	18.06.2024 r.	„Bezpieczeństwo pracownika socjalnego z uwzględnieniem zmian w prawie. Prawne aspekty związane z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych przez pracownika socjalnego”	1
2.	ROPS Szczecin	08.10.2024 r.	Konferencja „Małe dziecko w środowisku rodzinnym - znaczenie więzi i wczesnych relacji dla człowieka i społeczeństwa”	1

3.	CRPS A. Kurowska	15.10.2024 r.	„Metody pracy asystenta rodziny”	1
----	------------------	---------------	----------------------------------	---

W 2024 roku Gmina Borne Sulinowo uczestniczyła w realizacji rządowego programu pn. „Asystent rodziny w 2024 roku”. Program był adresowany do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W ramach Programu Gmina Borne Sulinowo uzyskała dofinansowanie w wysokości 23.880,97 zł.

Wydatki związane z zatrudnieniem asystenta rodziny wynosiły:

- w ramach środków własnych gminy w wysokości 60.881,40 zł;
- finansowane z innych źródeł (dotacja) w wysokości 23.880,97 zł

Łącznie wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny wraz z pochodnymi stanowiły kwotę 84.762,37 zł.

V. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych w sprawowaniu opieki i wychowaniu dzieci. Gmina może spróbować zaktywizować lokalne otoczenie rodziny w celu udzielenia pomocy rodzinie. Problemy opiekuńczo-wychowawcze mogą wynikać z braku odpowiednich wzorców w rodzinach, z których pochodzą rodzice dziecka. Dzięki współpracy z rodziną wspierającą w rodzinie wspieranej takie pozytywne wzorce funkcjonowania rodziny można zaszczerpić. Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak: organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowania dzieci, ale również takich wydawałoby się oczywistych dla rodzin spraw, jak nauka gotowania, sprzątania, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny. Pełnienie roli rodziny wspierającej jest nieodpłatne. Niemniej gmina ma obowiązek zawrzeć umowę z rodziną, w której zostaną zdefiniowane koszty, które podlegają zwrotowi. W 2024 r. w ramach tego zadania na terenie gminy Borne Sulinowo nie szkolono rodzin wspierających i nie podpisano ani jednej umowy. Pomimo ogłoszonego naboru dla rodzin

wspierających i jego ponawiania na stronie www, nie zgłosiła się żadna rodzina, chętna do pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

VI. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Placówkę Wsparcia Dziennego w Bornem Sulinowie utworzono w ramach projektu pn. „W RODZINIE SIŁA!” RPZP.07.06.00-32-K024/20 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020.

Została ona powołana Uchwałą Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie Nr XXVIII/398/2021 z dnia 4 lutego 2021 roku w sprawie utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego. Utworzoną Placówkę włączono w strukturę MGOPS w Bornem Sulinowie. Placówka pełni funkcję placówki opiekuńczej – świetlicy środowiskowej. Przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Placówka działa od poniedziałku do piątku w godz. 10.00 – 18.00. Do świetlicy uczęszczają dzieci w wieku od 6 do 14 lat. W roku sprawozdawczym do Placówki uczęszczało przeciętnie – 14 dzieci. Pracę z dziećmi zapewnia wychowawca zatrudniony na pełny etat. Pod opieką wychowawcy może przebywać maksymalnie 15 dzieci.

Cele i zadania świetlicy to:

1. Rozwój umysłowy dziecka. – m.in. edukacja i aktywizacja, wspieranie dzieci w nauce.
2. Rozwój społeczno–moralny dziecka – m.in. kształtowanie właściwych postaw społecznych, integracja dzieci i młodzieży.
3. Rozwój kulturalny, fizyczny i zdrowotny dzieci – m.in. propagowanie zdrowego stylu życia.

W roku 2024 w Placówce Wsparcia Dziennego realizowane były następujące zajęcia:

- zajęcia edukacyjne – w świetlicy odbywały się indywidualne zajęcia z nauki czytania, zasad ortografii, przeczytano i omówiono lektury: „Pan Tadeusz”, „Hobbit, czyli tam i z powrotem”, „Mikołajek” i „W pustyni i w puszczy”, obejrzano filmy: „Kajtek

czarodziej”, „Niania Wielkie Bum” „Akademia Pana Kleksa” (1984 r.) „W pustyni i w puszczy” (2001 r.), „Zew krwi” i „Za mały na bajki 2”. Co raz częściej dzieci chcą czytać na zmianę na głos. Przeczytano zatem: „Pajęczka na rowerze” autorstwa Ewy Nowackiej, raz „Mikołajka” R. Gościnnego. Przygotowywano uczennicę klasy 8 do egzaminu ósmoklasisty, a uczniów klasy V do sprawdzianu z „podmiotu i orzeczenia”. Omówiono zagadnienia: Świat emocji – rozpoznawanie własnych emocji, nauka nazywania ich; Noworoczne postanowienia – stawianie sobie wyzwań, rozwijanie umiejętności identyfikowania i nazywania własnych potrzeb,

- bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły, obchodów Święta Zmarłych i Świąt Bożego Narodzenia. Wykonano także eksperyment pn. „mleczna tęcza”. Od września powróciło odrabianie zadań domowych. Przede wszystkim na bieżąco dzieci przygotowywane są do sprawdzianów, znajomości lektur, poprawnego i rozumnego czytania. Dzieci chętnie grały w gry planszowe czy komputerowe. Miały również czas na swobodne zabawy zgodnie z ich zainteresowaniami, korzystały z gier edukacyjno-towarzyskich zgromadzonych w świetlicy. Kształtowana była ich spostrzegawczość, koncentracja, uwaga podczas gier i zabaw dydaktycznych;
- Akademia Kulinarna” przeprowadzona była, tak jak do tej pory w formie wspólnej pracy pod ścisłym nadzorem wychowawcy. Dzieci uczyły się racjonalnego i ekonomicznego gospodarowania produktami. Duży nacisk kładziony był także na higienę pracy z żywnością. Wykonano m.in. naleśniki na słodko, placki ziemniaczane, szwedzkie danie Köttbullar, muffiny czekoladowe, mazurki wielkanocne, tosty francuskie, babeczki, cygamonki z nutellą i pierniki. Pierwszy raz dzieci również ugotowały obiad: kotlet schabowy, ziemniaki puree i mizeria;
- zajęcia sportowe – prowadzone były głównie na placu przy bibliotece w formie zabaw w berka i chowanego. Dzieci skorzystały również z zabaw na skateparku, boisku ORLIK, a w czasie wakacji dużo czasu spędzały nad jeziorem. Podczas tych zabaw dzieci miały również możliwość rozwijać swoją sprawność fizyczną, nauczyć się zasad sportowej rywalizacji;
- zajęcia plastyczne – dzieci z przyjemnością biorą udział w proponowanych zabawach manualnych. Miały okazję skorzystać z różnego rodzaju warsztatów: modelarskich

malowania na płótnie, wykonania biżuterii. W lipcu, podczas XIX Ogólnopolskiego Pleneru Artystycznego, pod okiem artystów wykonały prace techniką pouringu, a dzięki wskazówkom pani Anny Więckowskiej miały możliwość stworzyć piękne Anioły z włóczki czesankowej. Podopieczni, jak zawsze chętnie bawili się tworzeniem obrazków z diamencików, projektowali wymyślne figurki z modeliny oraz przygotowali ozdoby na Jarmark Wielkanocny, Targi Chleba i Miodu oraz Kiermasz Bożonarodzeniowy, m.in. mydełka i świece zapachowe Wykonano również łapacze snów techniką makramy, wiedźmy ze sznurka, anioły z włóczki oraz przygotowano stroiki, bombki i wiele innych dekoracji świątecznych.

Dzieci brały udział w:

- Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy, podczas której sprzedawały ciasta, serwowały kawę i herbatę, przygotowywały chleb ze smalcem i ogórkiem; rozdawały dedykowane tej imprezie czerwone serduszka;
- przedstawieniu teatralnym pt. „Rubinowy Książę”, organizowanym przez Centrum Kultury i Rekreacji w Bornem Sulinowie;
- zimowym ognisku na „Leśnej Klasie”;
- Jarmarku Wielkanocnym;
- interaktywnej ekspozycji „Iskry Niepodległej” organizowanej przez Miejską Bibliotekę Publiczną;
- IX Ogólnopolskim Plenerze Artystycznym organizowanym przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Tworzących Przyjaciół w Bornem Sulinowie;
- warsztatach tworzenia z włóczki czesankowej;
- XX Festiwalu Piosenki Żołnierskiej organizowanej przez Dom Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie;
- Targach Chleba i Miodu;
- ognisku z okazji święta pieczonego ziemniaka na Leśnej Klasie;
- happeningu ulicznym w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy, której organizatorem był Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej

w Gminie Borne Sulinowo i Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie;

- akcji Anioł mieszka po sąsiedzku, której organizatorem jest Szkolne Koło Wolontariusza przy borneńskim Liceum.

Dzieci wzięły również udział w akcji charytatywnej, zainicjowanej przez radnego miejskiego, pana Piotra Bogdana. Zadaniem podopiecznych było udekorowanie (pomalowanie ścian) 6 bud dla psów. Trzy budy trafiły do najbardziej potrzebujących, a pozostałe 3 zostały przeznaczone na licytację podczas zbliżającej się w styczniu 2025 r. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Bornem Sulinowie.

Wnioski

Placówka Wsparcia Dziennego pełni bardzo ważną rolę w wychowaniu dzieci. Podobnie, jak w poprzednim roku dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach proponowanych przez świetlicę. Bardzo ważne jest, że dzieci czują się w świetlicy bardzo dobrze, o czym sami mówią, a co potwierdzają rodzice.

Jak w poprzednich latach w działalności placówki bardzo istotna okazała się pomoc w nauce. Z pomocy wychowawcy najchętniej korzystały dzieci z klas I – V. Codzienne, konsekwentne działania przyniosły dobre a nawet bardzo dobre wyniki w nauce u 3 dzieci. Pozostałe dzieci uczą się dostatecznie.

W pracy wychowawczej wciąż dużą uwagę zwracano na kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej, nawiązywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych, umiejętności rozmawiania, słuchania, wyrażania swoich potrzeb, przekonań i uczuć oraz dostrzegania ich u innych, umiejętności panowania nad emocjami, jak również na upowszechnienie zasad kultury osobistej.

Wychowawca świetlicy duży nacisk kładzie na współpracę z rodzicami/opiekunami prawnymi dzieci, jest z nimi w stałym kontakcie, wspólnie ustalane są zasady pracy świetlicy, różnych wyjazdów czy imprez, z dużą pomocą rodziców. Ma również duże wsparcie ze strony pracowników socjalnych i asystenta rodziny, którzy na co dzień pracują z rodzinami.

Wychowawca utrzymuje również kontakt z pedagogiem Szkoły Podstawowej i wychowawcami poszczególnych dzieci korzystających z Placówki.

Działalność Placówki Wsparcia Dziennego finansowana była ze środków własnych gminy – na jej funkcjonowanie wydatkowano w 2024 roku kwotę 88.525,00 zł.

VII. Finansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub innej placówce

Zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Gmina Borne Sulinowo w roku 2024 ponosiła wydatki na opiekę i wychowanie 15 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości 102.218,92 zł (w 2023 r. - 98.556,45 zł).

VIII. Potrzeby związane z realizacją zadań wykonywanych z zakresu wspierania rodziny w roku 2025

- 1) Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny – zapewnienie środków w ramach zadań własnych gminy.
- 2) Uruchomienie kolejnego etatu dla asystenta rodziny i zapewnienie środków w budżecie gminy.
- 3) Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny, poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.

- 4) Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
- 5) Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- 6) Zapewnienie rodzinom możliwości skorzystania z poradnictwa psychologicznego i prawnego.
- 7) Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością. W momencie pojawienia się wniosku o wsparcie pomocą asystenta w ramach ww. ustawy konieczne będzie jego zatrudnienie.
- 8) Prowadzenie na terenie gminy placówki wsparcia dziennego.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa i interdyscyplinarna stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie rodzin.

Sprawozdanie przygotował/a

Mariola Siniarska
Dyrektor MGOPS w Bornem Sulnowie
Artur Obarzanek
Zastępca Dyrektora MGOPS w Bornem Sulnowie